

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

**ACORDAREA DESPĂGUBIRILOR PENTRU DAUNE PRODUSE DE ANIMALE
SĂLBATICE CULTURILOR AGRICOLE, ÎN STATE MEMBRE UE**

NOIEMBRIE 2017

Prezenta documentare are la bază răspunsurile primite din partea statelor membre ale Uniunii Europene la solicitarea ECPRD nr. 3534 – *Compensații pentru pagubele cauzate de animalele sălbatice culturilor agricole*, lansată în cadrul Centrului European pentru Cercetare și Documentare Parlamentară al Parlamentului European. Solicitarea a conținut următoarele întrebări adresate statelor membre UE:

Cum este definită paguba produsă de animalele sălbatice culturilor agricole, silvice și animalelor domestice? Cum sunt definite culturile agricole în acest context?

Care este procedura de constatare a pagubei?

Care sunt criteriile de stabilire a sumei compensatoare?

Există obligații ale proprietarilor de terenuri agricole? Care sunt acestea?

C U P R I N S

AUSTRIA	4
CEHIA	5
DANEMARCA	6
ESTONIA	7
FINLANDA	8
FRANȚA	14
GERMANIA	15
LETONIA	16
LITUANIA	17
LUXEMBURG	18
OLANDA	19
POLONIA	21
SLOVACIA	21
SLOVENIA	23
SUEDIA	25
UNGARIA	27

AUSTRIA

Asigurările contra grindinei oferă pachete de asigurare care includ compensații pentru daunele provocate cerealelor, porumbului, culturilor de oleaginoase, culturilor alternative (UNIVERSAL), sfeclă de zahăr (UNIVERSAL Zuckerrübe), dovlecel (UNIVERSAL Ölkürbis), porumb de semințe (Saatmais). În general, costurile pentru recultivare sunt compensate. Nu este cazul în ceea ce privește culturile permanente, cum ar fi vița-de-vie, fructele și pădurile. În plus, asigurarea compensează, de asemenea, pierderile în cazul sfeclei de zahăr, a dovleacului de ulei (nu și în cazul daunelor provocate de cerbi) și a porumbului de semințe.

În domeniul daunelor cauzate de animale sălbatice, nu există reglementări la nivel național. Există reglementări și compensații la nivel regional pentru astfel de daune.

Potrivit Constituției federale, chestiunile legate de vânătoare și, prin urmare, evaluarea daunelor provocate de vânat se încadrează în responsabilitatea provinciilor federale. Prin urmare, la nivel federal, pot fi furnizate doar informații foarte generale:

- Vânătorii sunt răspunzători pentru daunele cauzate de vânat la culturile și produsele agricole și forestiere (de exemplu, deteriorarea copacilor, deteriorarea câmpurilor de cereale sau a culturilor speciale, deteriorarea podgoriilor);

- Nu există nicio răspundere pentru daunele provocate de animalele sălbatice șeptelului sau bunurilor (cum ar fi deteriorarea furtunului de frână al unei mașini provocată de jderi, gâște ucise de vulpe).

- Partea vătămată trebuie să respecte termene stricte pentru notificarea pagubelor, pentru a-și putea revendica cu succes pretențiile. În aproape toate landurile austriece, daunele provocate de vânat sunt tratate în cadrul unei soluționări extrajudiciare.

- Deteriorarea pădurii prin vânătoare poate însemna daune la răsaduri de puieți, lăstari terminali sau laterali, decojirea copacilor, dar și prin distrugerea copacilor mai tineri. În acest caz, nu orice perturbări ale vegetației, produse de vânat, se consideră daune.

- În landul Salzburg, la evaluarea daunelor economice asupra pădurii, trebuie luate în considerare următoarele tipuri de daune:

- deteriorarea unui copac: pierderea profitului din cauza deteriorării creșterii, degradării calității sau pierderii totale; daune legate de costuri, cum ar fi cheltuielile care au devenit inutile, sau orice alte cheltuieli suplimentare suportate.
- deteriorarea unui lot de pădure: pierderea speciilor de arbori amestecate, stabilitatea redusă a lotului, densitatea redusă a arborilor;
- deteriorarea unei întreprinderi forestiere: abandonarea obiectivului întreprinderilor forestiere, deteriorarea durabilității producției de lemn.

CEHIA

Dreptul civil reglementează daunele provocate de animale, dar aceste prevederi se aplică în cazul animalelor deținute de cineva. În dreptul public, în Legea nr.449/2001 cu privire la vânătoare, se reglementează daunele provocate de animalele sălbatice (vânat). Nu există o definiție a "daunelor cauzate de animalele sălbatice animalelor agricole, forestiere și domestice" și nici o definiție a "culturilor agricole". Există, de asemenea, Legea nr.115/2000 privind compensarea daunelor cauzate de animalele protejate în mod special. Acest act definește daunele drept "pierderi cauzate vieții sau sănătății unei persoane fizice sau proprietății oamenilor".

În conformitate cu Legea privind vânătoarea, persoana vătămată apreciază valoarea daunelor. Părțile ar trebui să găsească un compromis în privința sumei. Nu există alte criterii. Există o altă prevedere în Legea privind compensarea prejudiciilor cauzate de animalele protejate în mod special:

§7(3) Modul de calcul al prejudiciului, potrivit acestui act, pentru animalele domestice prevăzute, câinii de pază, peștii, coloniile de albine și echipamentele apicole, culturile de câmp necultivate, clădirile aferente sau bunurile mobile din clădirile aferente se stabilesc de către Ministerul mediului, prin decret.

§7 (4) Pentru a proba valoarea daunelor, se pot folosi opinii sau avize ale experților. Valoarea pagubelor cauzate de vidra eurasiană sau de cormoranul mare este întotdeauna dovedită printr-o opinie sau aviz al unui expert.

Actul de implementare este Decretul nr.360/2000:

§1 Metoda de calcul a valorii despăgubirilor pentru daunele cauzate animalelor domestice desemnate, câini de pază, pești, colonii de albine și echipament apicol:

(1) Cuantumul daunelor se stabilește în funcție de prețul obișnuit. Prețul obișnuit este prețul care ar putea fi obținut prin vânzarea unui animal de origine animală similară, de supraveghere, pește, colonii de albine și echipament apicol, în cadrul operațiunilor comerciale obișnuite din țară, la data producerii prejudiciului, iar dacă data exactă a prejudiciului nu poate fi determinată, atunci în ziua producerii pagubei.

(2) Cuantumul despăgubirilor pentru daunele parțiale se determină prin diferența dintre prețul obișnuit și prețul care ar fi fost obținut în cursul unor operațiuni comerciale normale în Republica Cehă pentru elementul deteriorat sau valoarea demonstrabilă suportată pentru eliminarea consecințelor prejudiciului.

§2 Metoda de calcul a valorii despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate culturilor de câmp nerecoltate: valoarea daunelor se stabilește pe baza prețului de piață al culturilor la momentul recoltei anterioare, pe baza randamentului uzual din locul dat.

§3 Metoda de calcul a valorii despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate pe standuri forestiere: valoarea daunelor este determinată în conformitate cu o reglementare specială.

Există, de asemenea, prevederi generale în dreptul civil (Legea nr. 89/2012 - Codul civil): §2969 (1) Pentru stabilirea valorii prejudiciului asupra obiectului, calculul se bazează

pe prețului obișnuit al acestui obiect la momentul producerii prejudiciului, cu luarea în considerare a ceea ce persoana vătămată trebuie să utilizeze în scopul restabilirii sau înlocuirii funcției obiectului.

În Legea cu privire la compensarea prejudiciilor cauzate de animalele protejate în mod special, există numai obligația proprietarului obiectului prejudiciat, atunci când revendicarea prejudiciază dovezile sau dovada dreptului de proprietate. Același lucru este valabil și în cazul bunurilor mobile sau imobile, ca în cazul deteriorării culturilor de câmp necultivate, a culturilor permanente, a clădirilor aferente sau a bunurilor mobile din clădiri închise. În Legea privind vânatul există o dispoziție care se aplică daunelor provocate de vânat: *§53 Proprietarul sau chiriașul terenului de vânătoare trebuie să ia măsuri adecvate pentru a preveni daunele provocate de vânat; vânatul nu trebuie rănit. Aceleași precauții pot fi luate de către utilizatorul terenului de vânătoare cu consimțământul proprietarului.*

Dispozițiile din legislația specială prin care se solicită proprietarilor sau chiriașilor să ia măsuri pentru a preveni daunele cauzate de vânat nu sunt afectate. În plus, Legea privind vânătoarea prevede în §10:

(2) Prin gestionarea terenurilor, împrejmuirea în timpul pășunatului etc., proprietarii sau locatarii sunt obligați să se asigure că vânatul nu este rănit sau ucis; nu sunt afectate prevederile regulamentului pentru protecția animalelor împotriva cruzimii, precum și prevederile legislației speciale privind protecția animalelor în timpul administrării terenului nu sunt afectate.

(3) Pentru a preveni deteriorarea vânatului în timpul administrării terenurilor de vânătoare sunt obligați:

(a) proprietarii sau chiriașii terenurilor de vânătoare informează în prealabil utilizatorul terenurilor de vânătoare cu privire la ora și locul lucrărilor agricole pe timp de noapte, cultura furajelor și utilizarea produselor chimice pentru protecția plantelor.

§2900 din Codul civil prevede că: *dacă circumstanțele cauzei sau obiceiul vieții private impun acest lucru, fiecare este obligat să acționeze astfel încât să nu existe o pierdere nejustificată a libertății, vieții, sănătății sau proprietății altuia.*

DANEMARCA

În Danemarca nu există o schemă specială de compensare pentru daunele cauzate de animalele sălbatice în general. Au fost introduse însă, din anul 2013, reguli pentru compensarea daunelor cauzate de lupi. Scopul schemei de compensare este de a asigura o coexistență pașnică, luând în considerare atât lupul, cât și crescătorii de animale / fermierii.

Compensarea este egală cu valoarea pagubei. Schema de compensare include un număr de animale care pot fi alimente naturale pentru un lup: oi, miei, capre, porci, porci, purcei, viței și mânji; va fi plătită o sumă fixă per animal aproximativ egală cu prețul de sacrificare și, în plus, va fi alocată o sumă fixă pentru distrugerea animalelor ucise sau rănite.

În momentul în care se estimează că un animal domestic a fost omorât de un lup, poate fi contactat un consultant al Agenției pentru Natură, care va evalua daunele, metoda de atac și, în caz de îndoială, ridicarea probelor genetice. Compensația pentru daunele cauzate de lupi se acordă în cazurile în care Agenția pentru Natură recunoaște că daunele sunt cauzate de lupi. La finalizarea investigației, proprietarul animalului rănit va fi informat despre rezultatul investigației, iar compensația va fi plătită în termen de 4 săptămâni. Compensația se acordă dacă se estimează că animalul domestic a fost protejat în mod corespunzător. Nu este necesară o protecție specială împotriva lupilor, precum gardul, dar animalele trebuie să fie ținute într-o manieră care să fie protejate de sălbăticiunile din zonă.

ESTONIA

Acordarea despăgubirilor pentru daune provocate de animale este reglementată de Legea privind vânătoarea¹ și Legea conservării naturii².

În conformitate cu art.43 din Legea privind vânătoarea, "utilizatorul unui domeniu de vânătoare (respectiv o organizație a vânătorilor) va compensa daunele cauzate de vânat proprietarului terenului, în temeiul unui contract specificat la §25(1) al legii, la solicitarea proprietarului terenului". Daunele și culturile sunt definite în aceste contracte, după cum consideră părțile: "pentru a vâna pe un teren, se încheie un contract cu proprietarul acelui teren. Pentru vânătoarea pe un teren din domeniul public al statui, contractul se încheie cu o persoană desemnată de administratorul terenului respectiv".

În absența contractului, "proprietarul imobilului sau, cu consimțământul acestuia o altă persoană, are dreptul să ceară de la un utilizator al districtului de vânătoare compensarea parțială pentru prejudiciile cauzate de vânatul copitat culturilor și coniferelor care cresc pe terenurile forestiere, într-o anumită perioadă de vegetație, în valoare de până la 100 de euro pe hectar pe an, în locul în care există indicator de prevenire în acest sens".

Aceste culturi sunt menționate în Regulamentul (CE) nr.1200/2009 al Comisiei, de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr.1166/2008 al Parlamentului European și al Consiliului referitor la anchetele privind structura exploatațiilor agricole și anchetele privind metodele de producție agricolă, în ceea ce privește coeficienții de unitate de șeptel și definițiile caracteristicilor.³

Sunt compensate daunele la următoarele tipuri de conifer de pe terenuri forestiere: *Picea abies*; *Pinus sylvestris*; *Taxus baccata*; *Picea mariana*; *Picea omorika*; *Pinus contorta*; *Larix decidua*; *Larix sibirica*; *Larix kaempferi*; *Larix gmelinii*; *Larix eurolepis*; *Pseudotsuga menziesii*; *Abies sibirica*.

Daunele cauzate culturii se despăgubesc în cazul în care cultura a fost călcată, bătătorită (se referă în special la mistreți) sau mâncată.

¹ <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/501022016007/consolide>

² <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/504092017004/consolide>

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32009R1200&qid=1508220716133&from=EN>

Deteriorarea coniferelor înseamnă că germinația de vârf a copacului a fost distrusă, planta a fost separată de pământ, arborele a fost deteriorat sau trunchiul a fost decojit. Decojirea înseamnă că lățimea părții decojite trebuie să fie cel puțin 1/10 din diametrul trunchiului, măsurată la cea mai largă parte a zonei decojite.

Zonele de vânătoare din pădurile de stat (pădurile aparținând Republicii Estonia) sunt reglementate în proporție de 100% prin contracte cu vânătorii. Zonele de vânătoare din pădurile private nu sunt, de obicei, acoperite prin contracte scrise sau nu există prevederi privind compensarea daunelor în aceste contracte. În contractele privind pădurile de stat prevederile despre daune reglementează în principal daunele asupra coniferelor (nu culturii în sens restrâns), deoarece, de obicei, nu există culturi agricole în pădure. De exemplu, daunele cauzate pădurii de pin tânăr vor fi compensate dacă numărul copacilor capabili să trăiască a scăzut sub 1500 pe hectar.

b) Daunele provocate de urși bruni, lupi, râși, gâște și gâsca arctică sunt compensate în conformitate cu procedura stabilită în baza Legii privind conservarea naturii.

Dacă animalele sau păsările menționate anterior cauzează daune, ("cultura agricolă" nu este definită) daunele vor fi (parțial) compensate, indiferent de poziția culturii. În conformitate cu Legea privind conservarea naturii, nu sunt compensate numai daunele provocate "culturilor", ci și daunele asupra proprietății (fileuri de pește, stupi etc.).

Art.61 – Compensații pentru daune cauzate de animale și plata compensațiilor

(1) Daunele cauzate de foca gri, foca marmorată, ursul brun, lup, râs, nurca europeană, vulturul cu coadă albă, osprey (uliganul pescar) și cocorul migrator, lebăda, gâsca și gâscă arctică, precum și costurile aplicării măsurilor de prevenire a daunelor vor fi compensate parțial.

(2) Metodologia de evaluare a daunelor prevăzute la alin.(1) din prezenta secțiune, gradul specific de compensare a daunelor, procedura de despăgubire și măsura specifică, precum și procedura de compensare a costurilor de aplicare a măsurilor preventive vor fi stabilite prin regulament al ministrului responsabil în domeniu.

(3) Prejudiciile prevăzute la alin.(1) din prezenta secțiune vor fi despăgubite la solicitarea părții vătămate astfel:

- daunele cauzate de foca gri sau de foca marmorată la capcane, în limita costurilor necesare pentru înlocuirea capcanelor pe baza calculului costurilor, dar care să nu depășească 30% din prețul de vânzare al unei noi capcane în anul în cursul căruia daunele au fost cauzate;

daunele cauzate de foca gri și de foca marmorată la setci și plase de încurcare, în proporție de 70% din costurile necesare pentru înlocuirea plasei;

daunele cauzate de foci, în valoare de până la 320 euro per echipament de pescuit stabilit în permisul de pescuit anual;

daunele cauzate de cocorii migratori, lebede, gâște, în proporție de 3200 de euro pentru o persoană pe sezon de recoltare;

daunele provocate de lupi, râși și urși bruni în proporție de 100% după deducerea excedentului proprietarului, în valoare de 64-128 euro;

daunele cauzate de vulturul cu coadă albă sau de ospreși într-o fermă de pește în funcție de exemplarele cuibărite care se hrănesc în ferma piscicolă, pe baza unei evaluări a experților;

prejudiciile cauzate de nurca europeană în proporție de 100% pe baza unei evaluări a experților.

(4) Costurile măsurilor aplicate pentru prevenirea pagubelor prevăzute la alin.(1) din prezenta secțiune vor fi compensate în proporție de 50%, însă suma plătită unei singure persoane nu va depăși 3200 euro pe exercițiu financiar.

(5) Compensația pentru orice daună provocată de animale va fi organizată de Consiliul de Mediu.

Atunci când există un contract între proprietarul terenului și vânători, procedura nu este supusă altor acte juridice. În cazul în care nu există un contract și în cazurile în care daunele sunt compensate de către Consiliul pentru mediu, procedura este stabilită de ministrul mediului.

(1) Prejudiciul cauzat de vânat este compensat parțial de către Consiliul de Mediu pe baza criteriilor prevăzute la §44 din prezenta lege și a metodologiei stabilite în temeiul subsecțiunii (4) dacă:

1) prejudiciul are loc pe teritoriul unei arii naturale protejate, în cazul în care restricțiile sunt stabilite prin lege sau prin normele de protecție privind vânatul care a cauzat prejudiciul;

2) prejudiciul are loc într-o zonă în care Consiliul de Mediu, în temeiul subsecțiunii 22(4), a suspendat vânătoarea care a cauzat prejudiciul;

3) daunele au loc într-o zonă care se află la un kilometru de la limita zonei în care vânătoarea este interzisă în temeiul Legii privind conservarea naturii și al normelor de protecție;

4) prejudiciul are loc pe terenuri de vânătoare care nu au legătură cu un district de vânătoare sau într-o zonă care se află la mai puțin de un kilometru de limita terenurilor de vânătoare care nu au legătură cu un district de vânătoare.

1) Persoana interesată trebuie să afișeze indicatoare de prevenire a daunelor, în care se vor specifica amplasarea culturilor, reîmpădurirea cu conifere sau a suportului de pădure de conifere care necesită protecție, precum și măsurile de protecție puse în aplicare sau planificate pentru protecția proprietății. cel târziu la data de 1 mai, către utilizatorul districtului de vânătoare sau (în absența utilizatorului) către Consiliul pentru mediu.

2) Daunele cauzate de animalele copitate sunt evaluate în aceeași zonă o dată pe an între 1 mai și 30 aprilie. Evaluarea este efectuată de persoana interesată de compensare.

3) Persoana interesată trebuie să notifice utilizatorul districtului de vânătoare sau (în cazurile 1-4 menționate mai sus) Comitetul de mediu, cu cel puțin 7 zile înainte, despre timpul și locul de evaluare.

4) Dacă părțile nu agreează altfel, evaluarea se face de către specialistul în agricultură sau silvicultură certificat. În cazul în care compensația este plătită de Consiliul pentru Mediu, părțile nu au voie să convină altfel.

5) Evaluarea se referă numai la daunele care au apărut de la data depunerii notificării până la data evaluării.

6) Cheltuielile de evaluare sunt plătite de către utilizatorul districtului de vânătoare sau de Consiliul de mediu. Dacă prejudiciul nu va fi compensat, cheltuielile de evaluare vor fi plătite persoanei interesate (de obicei, proprietarul culturii sau pădurii).

7) Suprafața zonei agricole trebuie să fie măsurată. Daunele nu vor fi compensate în cazul în care zona afectată este sub 100 de metri pătrați sau dacă daunele câmpului de mai mult de 5 hectare au apărut în primii 10 metri de la marginea terenului.

8) Daunele pădurilor sunt evaluate cu ajutorul cercurilor de testare - cel puțin 12 per hectar, dar nu mai mult de 50 în întreaga zonă afectată.

9) Actul de evaluare detaliată se întocmește în decurs de 3 săptămâni.

10) În termen de o lună de la data întocmirii actului de evaluare, cererea de despăgubire împreună cu actul de evaluare se depune la Consiliul de mediu sau la utilizatorul districtului de vânătoare.

11) Utilizatorul districtului de vânătoare va plăti compensația în decurs de 6 luni. Consiliul de Mediu va lua decizia de a plăti (sau nu va plăti) în decurs de 2 luni și va plăti în decurs de 6 luni de la luarea deciziei.

Există și o altă procedură de evaluare în conformitate cu Legea privind conservarea naturii (respectiv pentru daune produse de ursul brun, lup, râs și gâscă) Evaluarea este efectuată de specialistul care cunoaște bine specia particulară. Compensatorul este Consiliul de Mediu. Metodologia privind diferitele culturi avariate este destul de complicată. Costul măsurilor de prevenire a daunelor poate fi, de asemenea, compensat (50%, dar nu mai mult de 3200 de euro pe persoană într-un exercițiu financiar).

Atunci când există un contract între proprietarul terenului (sau proprietarul culturii), valoarea compensației pentru daune este stabilită în contract. În cazul în care nu există un contract, valoarea compensației este de până la 100 de euro pe hectar pe an în locul indicat prin indicatorul de prevenire a daunelor. Valoarea maximă a despăgubirii pentru daune pe terenul arabil este de 1 eurocent pe metru pătrat.

Suma exactă se calculează în actul de evaluare, iar criteriile sunt diferite, în funcție de planta deteriorată sau de speciile care au provocat daunele. De exemplu: pentru copacul rupt sau decojit, care este mai mic de 2 metri - 1 euro. Dacă coniferul este mai înalt de 2 metri - 3 euro. În cazul culturilor, această metodologie poate fi foarte complicată.

Proprietarul nu are obligația de a-și proteja cultura ca atare, dar dacă dorește despăgubiri pentru daune, el trebuie să îndeplinească anumite cerințe.

Utilizatorul districtului de vânătoare nu este obligat să compenseze daunele provocate de vânată dacă:

1) proprietarul terenului sau, pe baza consimțământului acestuia o altă persoană, a interzis în scris vânătoarea pe terenurile sale;

2) proprietarul terenului sau, pe baza consimțământului acestuia o altă persoană, nu a depus până la data de 1 mai a anului curent o notificare de prevenire a daunelor unui utilizator al districtului de vânătoare;

3) proprietarul terenului sau, pe baza consimțământului său o altă persoană, nu a reușit să pună în aplicare măsurile indicate în anunț;

4) proprietarul terenului sau, pe baza consimțământului acestuia o altă persoană, a împiedicat vânătoarea în locul indicat într-o notificare de prevenire a daunelor.

În regulamentul prevăzut în Legea privind conservarea naturii, care explică metodologia de calculare a valorii daunelor provocate de urși bruni, lupi, râși și gâște, se menționează că în calcul se ia în considerare dacă persoana a utilizat măsuri pentru prevenirea pagubelor și dacă aceste măsuri au fost adecvate. Măsurile nu sunt menționate în regulament.

FINLANDA

Daunele sunt definite în Legea nr.105/2009 privind daunele produse de animale⁴, astfel:

Secțiunea 3 – Sunt despăgubite următoarele pagube produse de cervide:

1) pagubele cauzate terenurilor arabile, terenurilor de horticultură, pepinierelor și recoltelor;

2) daunele produse animalelor domestice;

3) daunele produse pădurilor și materialului forestier.

Secțiunea 4 - Sunt despăgubite următoarele pagube produse de carnivore mari:

1) pagubele produse terenurilor arabile, terenurilor de horticultură, pepinierelor și recoltelor;

⁴ <http://www.finlex.fi/en/laki/kaannokset/2009/en20090105.pdf>

2) daunele produse animalelor domestice, animalelor de fermă, culturilor de miere, precum și gardurilor, clădirilor sau altor structuri similare utilizate pentru păstrarea animalelor;

3) prejudiciile cauzate bunurilor mobile, altele decât cele menționate la alineatele (1) și (2);

4) daunele cauzate de reni în zonele turmelor de reni menționate în Legea cu privire la reni (848/1990).

Secțiunea 5 - Daune cauzate de animale de vânat, altele decât cervidele și carnivorele mari

(1) Un prejudiciu foarte important cauzat de un animal de vânat, altul decât cervidul sau carnivorele mari, poate fi, de asemenea, compensat în temeiul prezentului act în cadrul creditului inclus anual în bugetul de stat, în cazul în care daunele cauzate de un anumit animal de vânat sunt îndreptate spre aceleași mijloacele de trai într-o zonă extinsă, iar daunele nu ar fi putut fi prevenite în prealabil sau nu pot fi suficient prevenite sau reduse prin vânarea animalelor în cauză.

(2) Dispoziții suplimentare privind compensarea prejudiciilor cauzate de un anumit animal de vânatoare pot fi emise prin hotărâre a Guvernului.

Legea privind daunele produse de animale, menționată mai sus, reglementează, în capitolul IV notificarea și evaluarea pagubelor (notificarea pagubei, organizarea comisiei de inspecți, verificarea și evaluarea pagubei, înregistrarea evaluărilor), iar în capitolul V procedura solicitării și acordării despăgubirilor (autoritatea competentă, îndeplinirea formalităților, accesul la informații al autorităților, sistemul de monitorizare a despăgubirilor, publicitatea și transmiterea informațiilor, stocarea informațiilor și dreptul de acces la informații al persoanelor implicate, elaborarea de statistici privind pagubele și despăgubirile anuale etc.).

Secțiunile 8-22 ale legii reglementează temeiurile acordării despăgubirilor pentru daune produse de animale.

Secțiunea 8 - Condiții generale de acordare a compensației

(1) Daunele cauzate de un animal de vânat pot fi compensate în limitele bugetului de stat, după cum se prevede mai jos.

(2) O condiție prealabilă pentru obținerea despăgubirii este aceea ca partea care a suferit prejudiciul, prin mijloace rezonabile, să fi depus eforturi vădite pentru a prevenirea sau răspândirea acesteia.

(3) Despăgubirea poate fi refuzată sau redusă dacă partea care a suferit prejudiciul a contribuit la prejudiciu sau la răspândirea acestuia ori, fără justificare, a interzis o măsură care ar fi putut împiedica daunele sau răspândirea acestora.

Secțiunea 10 - Compensarea daunelor produse culturilor agricole

(1) Suma maximă care trebuie compensată ca daună culturilor cauzată de un animal de vânat este suma corespunzătoare valorii culturii pierdute, a valorii actualizate a plantelor horticole, respectiv a pepinierelor deteriorate. La calcularea compensației pentru daunele aduse culturilor agricole, recolta și alte costuri sunt luate în considerare ca deduceri. Nu se plătește nicio despăgubire pentru daunele aduse domeniilor de vânătoare.

(2) La calcularea valorii prejudiciului se folosesc prețurile unitare și normativele regionale prevăzute în Legea nr.1214/2000 privind despăgubirile pentru pagubele în agricultură.⁵

(3) Dacă este necesar, Agenția finlandeză pentru agricultură emite dispoziții privind prețurile unitare și normativele culturilor horticole și de pepinieră și ale culturilor arabile care nu au fost stabilite în temeiul Legii privind despăgubirile pentru pagube în agricultură.

Secțiunea 23 – Persoana care intenționează să solicite despăgubiri pentru prejudiciul cauzat de un animal de vânătoare menționat în prezentul act va face o notificare de daune îndată ce a observat prejudiciul, pentru verificarea și evaluarea prejudiciului și pentru luarea altor măsuri impuse în acest sens.

Secțiunea 34 – Ca excepție de la dispozițiile privind secretul, Ministerul Agriculturii și Pădurilor, Agenția pentru Afaceri Rurale, autoritatea administrației rurale municipale și centrul forestier au dreptul să obțină informații de la o altă autoritate despre solicitantul despăgubirii, necesare pentru soluționarea problemei privind despăgubirile. Aceste informații se pot referi la situația financiară sau la activitatea comercială sau profesională a solicitantului ori la alte circumstanțe relevante pentru acordarea sau recuperarea compensației.

Secțiunea 40 - Beneficiarul despăgubirii va rambursa fără întârziere orice despăgubire sau parte din aceasta plătită în mod eronat, în exces sau în mod vădit, fără justificare, către beneficiar. În cazul în care suma care trebuie rambursată nu depășește 10 euro, rambursarea poate fi anulată.

Secțiunea 46 - Taxele pentru efectuarea inspecției pe teren și evaluarea daunelor

(1) Municipality poate să perceapă o taxă care să nu depășească costul de absorbție de la partea care suferă prejudicii ale culturilor, animalelor sau bunurilor mobile pentru efectuarea unei inspecții pe teren și evaluarea pagubelor.

(2) Dispozițiile ulterioare privind efectuarea unei inspecții pe teren în cazul daunelor provocate de reni și a taxa colectată în acest scop sunt stabilite prin hotărâre a Guvernului.

(3) Centrul forestier poate colecta o taxă pentru efectuarea unei inspecții pe teren și evaluare a daunelor aduse pădurii de la partea care suferă prejudiciul. Alte prevederi privind taxele colectate pentru servicii de către centrul forestier sunt emise prin Decretul Ministerului Agriculturii și Pădurilor.

⁵ http://ec.europa.eu/environment/legal/liability/pdf/eld_meetings/finnish_guidance.pdf

FRANȚA

Este necesar să se distingă între prejudiciul produs de "vânatul mare", a cărui reglementare este responsabilitatea federațiilor vânătorilor, și animalele sălbatice care fac parte din speciile protejate pe teritoriul național, precum lupul.

Daunele cauzate de vânatul mare, format din specii enumerate explicit în codul mediului (mistreț, cerb, căprioară roșie, cerb sika, , capră neagră, muflon etc.) se extind în principal la culturi și recolte. În sensul prevederilor Codului mediului, parcelele agricole în cauză sunt astfel definite: "parcele de cultivare înseamnă ansamblul parcelor sau părților din parcelele cadastrale adiacente ale unei exploatații agricole care susține aceeași cultură". Codul nu oferă o definiție precisă a noțiunii de "daună" comisă în acest context, evocând "distrugerea" suprafețelor agricole și / sau a recoltelor.

În Franța, despăgubirea pentru daunele produse de vânatul mare intră în responsabilitatea federațiilor vânătorilor. Codul mediului prevede că administratorii terenurilor agricole deteriorate de marele vânat trebuie să se adreseze "fără întârziere" președintelui federației vânătorilor competente din raza teritorială, printr-o declarație în care să se indice în special data observării primelor manifestări ale prejudiciului, evaluarea pierderilor și valoarea compensației solicitate.

Președintele federației departamentale desemnează un evaluator autorizat pentru a evalua prejudiciul, în termen de 10 zile de la primirea cererii de despăgubire. Evaluatorul are obligația ca în termen de 15 zile să transmită raportul președintelui federației departamentale. Acesta din urmă propune apoi o sumă ca despăgubire pentru reclamant, pe baza concluziilor evaluării experților și a scalei anuale stabilite de comisia departamentală pentru vânătoare și faună sălbatică. În cazul unui dezacord între reclamant și federația departamentală a vânătorilor, suma pentru despăgubiri va fi stabilită doar de comisia departamentală. Această sumă poate fi, la rândul său, contestată de reclamant sau de federația departamentală în fața Comisiei Naționale de despăgubiri pentru daune produse de vânătoare, care apoi acționează în ultimă instanță. Comisia Națională de despăgubiri pentru daune din vânătoare și comisiile departamentale de vânătoare și de salvare sunt organisme a căror componență asigură reprezentarea statului, în special prin intermediul Oficiului Național pentru vânătoare și faună sălbatică, vânători și interesele lumii agricole.

Procedura de compensare este detaliată în articolele R426-12 și următoarele din Codul mediului.⁶

Compensarea pentru atacurile lupilor împotriva turmelor ține de prefectura din departamentele în cauză. Aceasta urmează o procedură specifică descrisă în circulara din 8 octombrie 2010 a Ministerului mediului.⁷

⁶

https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do;jsessionid=6A994B25892D31A4F750E93B8DCC6342.tplgfr30s_3?idSecti onTA=LEGISCTA000006189092&cidTexte=LEGITEXT000006074220&dateTexte=20171026

⁷ http://www.bulletin-officiel.developpement-durable.gouv.fr/fiches/BO201021/met_20100021_0100_0022.pdf

Compensarea este posibilă numai dacă suprafața distrusă este de cel puțin 3% din suprafața parcelei sau dacă valoarea compensației este mai mare de 230 de euro (sau 100 de euro în cazul pășunilor).

Valoarea compensației oferite de federația departamentală a vânătorilor se încadrează la o scară stabilită de comisia departamentală pentru vânătoare și faună sălbatică. Comisia Națională de despăgubiri pentru daune din vânătoare stabilește în fiecare an, pentru diferite produse agricole, prețurile minime și maxime care trebuie luate în considerare pentru stabilirea baremurilor departamentale.

De asemenea, trebuie remarcat faptul că valoarea brută a compensației este supusă unei reduceri proporționale, stabilită prin decret la 2%, pentru a acoperi o parte din costurile procedurii.

Valoarea compensației poate fi redusă, în limita unei cote de 80%, în cazul în care se constată că reclamantul are o parte din responsabilitate în comiterea daunelor. Evaluarea acestui grad de responsabilitate intră în atribuțiile evaluatorului, ca parte a expertizei sale.

GERMANIA

Daunele produse de animalele sălbatice sunt reglementate în §§ 29 din Legea federală a vânătorii (*Bundesjagdgesetz*⁸), precum și în legile de vânătoare specifice landurilor. Natura și amploarea daunelor sunt reglementate în §§ 249 din Codul civil german (*BGB*)⁹.

În ceea ce privește "clasificarea și evaluarea daunelor produse de animalele sălbatice pe pajiști" efectuate de experții Camerei de Agricultură din Rheinland-Pfalz, în scopul stabilirii nivelului de prejudiciu se stabilesc următoarele:

"Determinarea nivelului prejudiciului poate fi dificilă în anumite cazuri și nu rareori partea vătămată și persoana răspunzătoare sunt în contradicție. Camera Agricolă publică o dată pe an "Ghidul pentru determinarea daunelor la culturile agricole" (Tabelul de orientare), destinat în principal pentru îndrumare și bază pentru soluții consensuale. În cazul unor pagube majore și în cazul în care partea vătămată și persoana care răspunde de despăgubiri nu sunt în măsură să ajungă la un acord, administratorii fondurilor cinegetice vor fi demara procedura pre-contencioasă legală pentru a determina valoarea daunelor. Ocazional, sunt incluși și experți. "

Orientările actuale pentru evaluarea culturilor agricole (septembrie 2017) aplicate de Camera de Agricultură Nordrhein-Westfalen pentru despăgubiri individuale sunt de până la 1.000 Euro pentru culturi arabile și plantații permanente.¹⁰

⁸ <http://www.gesetze-im-internet.de/bjagdgb/BJagdG.pdf>

⁹ https://www.gesetze-im-internet.de/bgb/_249.html

¹⁰ <https://www.landwirtschaftskammer.de/landwirtschaft/beratung/pdf/richtsaetze.pdf>

LETONIA

Calcularea și reglementările privind daunele cauzate de animalele sălbatice culturilor agricole, forestiere și animalelor domestice sunt stabilite prin Regulamentul nr.269/25.05.2014 privind determinarea pierderilor la animalele cu pene și organizarea comisiilor de coordonare a vânătorii¹¹, emis în conformitate cu Legea privind vânătoarea¹². Compensația este acordată în conformitate cu prevederile Legii privind vânătoarea, reglementele cabinetului și protocolul de vânătoare pentru prejudicii cauzate de: ariile forestiere; fermele de animale; pășunile naturale, pajiști, plantații agricole, în cazul în care terenul agricol corespunde cerințelor de bună stare agricolă și de mediu, în conformitate cu normele de reglementare privind procedura de acordare a sprijinului acordat de stat și de Uniunea Europeană agriculturii, în cadrul schemelor de sprijin direct.

În atribuțiile comisiilor de coordonare a vânătorii intră:

- determinarea mărimii pagubei și a gradului de deteriorare;
- evaluarea necesității luării de măsuri pentru a preveni daunele suplimentare;
- calcularea pierderilor în agricultură, provocate de animalele de vânătoare (Anexa 2 a Regulamentului Cabinetului) sau în silvicultură (Anexa 3 a Regulamentului Cabinetului).

Comisia are dreptul de a elabora recomandări cu privire la măsurile care trebuie luate pentru a preveni alte daune.

Determinarea pagubelor în agricultură se face după cum urmează:

Cantitatea de daune aduse producției vegetale este determinată în perioada de vegetație, când zona afectată nu este mai mică de 0,1 hectare, iar intensitatea daunelor vizuale depășește 10 procente.

Cantitatea de daune aduse producției vegetale se calculează după cum urmează:

- pentru plantațiile de plante - folosind următoarea formulă:

$Z = C \times A$, unde

Z - valoarea pierderilor (euro)

C - costurile de instalare și întreținere a plantațiilor de cultură până la data producerii pagubei (euro / ha)

A - zona de distrugere (ha)

- pentru pășunile și pajiștile naturale, utilizând următoarea formulă:

$Z = 0,3 \times D_{min} \times P$, kur

¹¹ - <https://likumi.lv/doc.php?id=266543>

¹² http://vvc.gov.lv/export/sites/default/docs/LRTA/Likumi/Hunting_Law.doc

Z - valoarea pierderilor (euro)

Dmin - salariul minim național pe lună (euro)

P - zona afectată (ha)

Pierderile de animale sunt determinate în cazul în care, din cauza daunelor, animalele de fermă au fost ucise sau rănite și, prin urmare, trebuie să fie eliminate.

Comisia, după urmele constatate - semne de atac, urme de mușcături, rămășițe etc. - va confirma daunele cauzate de animalele de vânătoare și va determina cantitatea de pierderi în conformitate cu prețurile medii de piață ale animalelor de fermă în ziua inspecției.

Proprietarul terenului sau posesorul legal trebuie să participe la ședința Comisiei și la inspecția la fața locului. Dacă daunele sunt semnificative, acesta trebuie să furnizeze toate informațiile necesare și să ia măsuri de protecție, indicând natura lor, domeniul de aplicare și termenul de punere în aplicare.

LITUANIA

Procedura de despăgubire a daunelor cauzate de animalele de vânătoare proprietarilor, administratorilor și utilizatorilor de parcele de teren, de pădure și de apă este definită la articolul 18 din Legea privind vânătoarea. Nu există și o definiție explicită a daunelor. O definiție mai detaliată se regăsește în Decretul ministrului mediului și al ministrului agriculturii privind estimarea daunelor la culturile agricole și păduri, cauzate de animalele de vânătoare care trăiesc libere. Deteriorarea pădurii este definită ca fiind o distrugere a copacilor și a materialului sădit cauzată de tragerea lăstarilor, decojirea și răsturnarea trunchiurilor, precum și de inundațiile care ajung la arbori. Deteriorarea culturilor agricole este definită ca fiind daunele cauzate de animalele sălbatice de vânat la culturile de cereale, porumb, cartofi, sfeclă, plante perene, plante medicinale, pajiști și pășuni, prin călcare, dezrădăcinare, înțepături, smulgere sau inundarea plantelor.

În conformitate cu articolul 18.2 din Legea privind vânătoarea, "daunele provocate de vânatul liber vor fi estimate de o comisie de evaluare a daunelor stabilită de directorul administrației locale corespunzătoare, în conformitate cu Metodologia de evaluare a daunelor provocate de vânat la culturi, animale de fermă și păduri, aprobată de Ministerul Mediului și Ministerul Agriculturii".

Articolul 18.5 din legea menționată prevede: "Proprietarii, administratorii și utilizatorii de terenuri agricole, terenuri de pădure și de apă, pe care nu este interzisă vânătoarea, trebuie să raporteze imediat autorităților locale daunele provocate de vânatul liber, cel târziu în termen de 3 zile lucrătoare de la descoperirea acestor daune, trimițând solicitare scrisă pentru evaluarea și compensarea daunelor. După primirea unui raport privind prejudiciul cauzat, șeful administrației locale informează utilizatorul terenurilor de vânătoare în aceeași zi și organizează evaluarea daunelor în termen de 7 zile, cu excepția cazului în care natura daunelor permite estimarea dimensiunii acestora mai târziu, după mai mult de 7 zile".

Suma compensării este stabilită ținând seama de mărimea parcelei expuse, de intensitatea daunelor și de pierderile estimate la culturi (prin utilizarea unei formule speciale) sau de prețul semințelor, în funcție de care este mai adecvat, în funcție de sezonul în care a avut loc daunele (primăvara sau toamna).

Daunele cauzate de vânat sunt compensate proprietarilor, administratorilor și utilizatorilor de terenuri la culturile cărora le-au fost cauzate daune, dacă proprietarul culturilor le cultivă în conformitate cu cerințele agrotehnice și pune în aplicare măsurile de protecție împotriva daunelor provocate de vânat, aprobate în Metodologia de evaluare a daunelor cauzate de vânat culturilor, animalelor de fermă și pădurilor. Loturile de teren de până la 3 ha adiacente unor zone forestiere (până la 500 de metri) sau înconjurată de o pădure (cel puțin 75% din perimetru) trebuie împrejmuite cu gard sau protejate în alt mod cu dispozitive electrice (*electric shepherd*).

Daunele cauzate de vânat nu sunt compensate dacă au fost cauzate pe terenuri în care vânătoarea a fost interzisă de proprietar. Proprietarii, administratorii și utilizatorii de terenuri în care nu este interzisă vânătoarea au dreptul, în conformitate cu Legea privind Programul de susținere a protecției mediului și cu Legea privind Programul special de sprijinire a protecției mediului înconjurător, să beneficieze de sprijin financiar pentru implementarea măsurilor de prevenire a daunelor cauzate de vânat.

LUXEMBURG

În Luxemburg, despăgubirea nu se acordă numai pentru daune cauzate culturilor agricole, ci și pentru daune asupra oricărui tip de proprietăți nedevelopate, definite ca proprietăți rurale sau forestiere nedevelopate. Daunele în sine nu sunt definite în mod precis în lege.

Orice persoană care, pe un lot de vânătoare închiriat, a suferit daune cauzate de animalele sălbatice, este obligată să informeze asociația de administrare a proprietății cât mai curând posibil. Aceste notificări se fac prin declarație scrisă sau verbală către secretarul trezorer și trebuie să precizeze natura prejudiciului, o estimare a zonei afectate și o evaluare a pagubelor. Secretarul îl va informa imediat pe posesorul legal al zonei de vânătoare.

În scopul soluționării pe cale amiabilă, asociația de administrare a proprietății trebuie să solicite declarantului, chiriașului și oponentului să se prezinte personal sau prin împuternicire la locul producerii prejudiciului. Reprezentantul statului se convoacă ori de câte ori este vizat fondul special. Vizita la fața locului trebuie să aibă loc în termen de 15 zile de la data declarării pagubei.

Dacă, în termen de o lună de la data comunicării părții vătămate, nu s-a ajuns la o înțelegere amiabilă, secretarul-trezorier va transmite instanței de la locul unde a fost găsit prejudiciul, pe numele asociației, o copie a declarației împreună cu o estimare a prejudiciului suferit de asociația de administrare a proprietății. Secretarul-trezorier anexează un raport semnat de el și președintele asociației, care conține declarația privind estimările chiriașului și, dacă este cazul, declarații ale reprezentantului statului, oponentului și altor părți interesate.

Pe baza evaluării efectuate de asociația de administrare a proprietății, instanța emite un ordin de plată condiționată în beneficiul asociației și este adresat persoanei sau persoanelor responsabile pentru prejudiciu.

În cazul în care o parte interesată, în termen de 15 zile, contestă ordinul de plată condiționat, instanța poate fie să convoace părțile la ședință, fie să numească un expert.

Expertul convoacă, prin scrisoare recomandată, asociația de administrare a proprietății, declarantul, posesorul, oponentul și, dacă este cazul, reprezentantul statului la o dată fixă pentru o inspecție ulterioară în zona afectată. Persoanele vizate pot fi reprezentate printr-un procură.

În timpul vizitei la fața locului, părțile interesate pot solicita ca evaluarea pagubelor să se facă numai în timpul unei a doua vizite care va avea loc cu puțin timp înainte de recoltare sau într-un termen stabilit de expert. Această solicitare este întotdeauna acordată.

Într-un astfel de caz, expertul trimite instanței o declarație sumară a zonei afectate, informându-se că raportul său îi va fi trimis numai după a doua vizită pentru care expertul convoacă persoanele vizate prin scrisoare recomandată.

Expertul verifică situația din zona afectată, colectează toate informațiile relevante și își prezintă avizul scris motivat în termenul stabilit de judecător. O copie a raportului este notificată părților prin scrisoare recomandată, cu posibilitatea de contestare, dacă este cazul, în termen de cincisprezece zile de la data expedierii. În cazul în care raportul este contestat, instanța va invita părțile fie în zonă, fie în ședință să-și facă observațiile. Instanța își pronunță hotărârea pe baza raportului și, după caz, pe baza motivelor invocate de părți la audieri.

Criteriile de stabilire a compensațiilor sunt: natura daunelor, zona afectată, cantitățile estimate pentru a fi distruse, prețurile unitare care urmează să fie aplicate și speciile care au provocat daunele. În cazul distrugerii culturilor agricole, compensația pentru pierderea culturilor include și costurile de umplere și reînnoire a culturilor deteriorate. Estimările privind daunele iau în considerare posibilitatea de a limita daunele prin reabilitarea culturilor deteriorate în același an.

Singura obligație a proprietarilor de terenuri este de a informa cât mai curând posibil asociația de administrare a proprietății despre paguba cauzată de animalele sălbatice.

OLANDA

Legea privind conservarea naturii (*Wet natuurbescherming*¹³). Acest act a intrat în vigoare în ianuarie 2017 și înlocuiește trei acte distincte: Legea privind conservarea naturii din 1998, Legea privind pădurile și Legea privind fauna și flora. Printr-un singur act normativ concis, se asigură mai multă transparență.

¹³ <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-09-01>

De la 1 ianuarie 2017, la nivel local se decide ceea ce este și ce nu este permis din punct de vedere al conservării naturii. Autoritățile locale sunt responsabile cu emiterea de autorizații și derogări. De la această dată, guvernul central a fost responsabil doar pentru cererile de derogări/scutiri și pentru Codul de conduită.

"Daunele" în sine nu sunt definite în continuare în acest act. Cu toate acestea, sunt incluse următoarele:

Capitolul 6. Dispoziții financiare - Art.6.1

1. Atunci când este cazul, directorii provinciali compensează daunele în sălbăticie:

a. - păsările din speciile definite la art.1 din Directiva privind păsările;

b. animalele din anexa IV din Directiva privind habitatele, Partea a II-a a Convenției de la Berna, Partea I a Convenției de la Bonn sau a anexei din prezenta lege.

2. Compensațiile menționate la primul paragraf vor fi în conformitate cu prevederile prezentului acord suportate de acea parte. Compensațiile vor fi determinate în mod echitabil.

În caz de daune semnificative, fondul pentru faună (*BIJ12-Faunafonds*¹⁴) poate fi aplicat pentru compensare. În anumite condiții, *BIJ12-Faunafonds* poate fi solicitat pentru compensarea daunelor cauzate de speciile indigene protejate, la culturile cultivate în scop comercial sau pentru șeptel. Cazurile de daune secundare, de exemplu călcare, etanșare a solului sau poluare, nu sunt eligibile pentru compensare.

Cererile pentru despăgubiri poate fi formulate pe site-ul *Faunaschade*¹⁵; taxa de administrare a cererilor este de 300 EUR.

Criteriile pentru acordarea despăgubirilor sunt stabilite la nivel local. Autoritățile locale din Groningen au elaborat Normele de politică locală pentru protecția mediului¹⁶, potrivit cărora orice pagubă va fi evaluată de un evaluator autorizat.

În multe cazuri, pentru a beneficia de compensații, este necesară luarea unor măsuri pentru prevenirea sau limitarea daunelor aduse culturilor agricole, care pot varia în funcție de culturi, specii, perioade și starea zonei. Măsurile pentru prevenirea sau limitarea pagubelor la culturi pot fi găsite în *Preventieks Faunaschade*¹⁷ (Kituri pentru prevenirea distrugerii faunei). Acestea sunt destinate sectorului agricol și oferă o imagine de ansamblu a măsurilor preventive organizate pe grupuri de specii, precum și orientările BIJ12-Faunafonds care pot fi aplicabile. În plus, pentru un număr mare de culturi, se oferă o prezentare generală a perioadelor în care pot apărea deteriorări ale acestor culturi.

¹⁴ <https://www.bij12.nl/onderwerpen/faunazaken/>

¹⁵ <https://www.faunaschade.nl/Default.aspx?ReturnUrl=%2f>

¹⁶ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2016-6952.html>

¹⁷ <https://www.bij12.nl/onderwerpen/faunazaken/faunaschade-preventiekit-fpk/>

În cazul în care există daune în ciuda măsurilor preventive, kiturile preventive pentru distrugerea faunei oferă informații despre modul de depunere a cererii de despăgubire la BIJ12-Faunafonds.

PORTUGALIA

În Portugalia, problematica pagubelor cauzate de animalele sălbatice este reglementată prin intermediul a două acte normative:

- Legea nr. 202/2004 privind conservarea, promovarea și exploatarea resurselor de vânătoare în vederea gestionării lor durabile, precum și principiile care reglementează activitatea de vânătoare,;

- Legea nr. 54/2016 privind regimul juridic pentru conservarea lupului iberic. Actul normativ stabilește speciile de animale pentru care pot fi solicitate despăgubiri în cazul unui atac al lupului iberic și specifică condițiile de acordare a compensațiilor pentru protecția șeptelului.

Cu toate acestea, nu există o definiție a culturilor agricole.

Legislația portugheză stabilește că administratorii terenurilor de vânătoare răspund pentru despăgubirea pagubelor cauzate de speciile de vânătoare. În cazul daunelor produse de lupul iberic, responsabilitatea este asumată de către stat.

Administratorii terenurilor de vânătoare sunt obligați să acorde despăgubiri pentru pagubele cauzate de vânătoare pe terenurilor învecinate. Cuantumul despăgubirii poate fi stabilit de către un tribunal arbitral.

Statul, prin intermediul Direcției Generale pentru Păduri, este obligat să despăgubească pagubele cauzate de speciile de vânătoare în păduri, agricultură și asupra șeptelurilor, dacă anterior nu a autorizat măsuri corective și preventive. Cu toate acestea, despăgubirea nu se acordă pentru culturile sau plantațiile neautorizate.

În cazul atacurilor cauzate de lupul iberic asupra animalelor domestice (bovine, caprine, ovine, ecvine, asini, câini de pază), Institutului de Conservare a Naturii și a Pădurilor acorda despăgubiri producătorilor.

Atunci când un atac al lupului iberic are drept urmare dispariția de animale, proprietarii, respectiv producătorii, pot solicita despăgubiri în cazul în care animalele domestice sau cadavrele acestora sunt găsite în termen de 7 zile de la producerea atacului.

SLOVACIA

Conform Legii vânătoriei nr. 274/2009, secțiunea 26, 69 și 70, administratorul terenului de vânătoare este responsabil pentru pagubele produse de vânat pe culturile de câmp,

culturile silvice, în livezi, podgorii, pășuni, poieni sau pe pajiști. Proprietarii de culturi agricole și silvice au următoarele obligații pentru a preveni pagubele cauzate de vânat:

- să amplaseze bariere (fizice sau chimice conform legislației) în calea speciilor de faună sălbatică;

- să construiască garduri pentru a proteja anumite zone.

Secțiunea 69 din Legea vânătorii reglementează răspunderea administratorului terenului de vânătoare, după cum urmează:

- vânătorul este responsabil pentru pagubele cauzate de utilizarea necorespunzătoare a terenului de vânătoare (Secțiunea 26, alin. (1), literele (a), (c), (d), (f), (h), i, l și m);

- vânătorul este obligat să suporte pagubele cauzate de utilizarea necorespunzătoare a terenului de vânătoare sau a culturilor de câmp/ viticole care nu au fost încă recoltate;

- administratorul terenului este responsabil pentru pagubele cauzate de către vânatul gonit;

- prejudiciul cauzat de utilizarea necorespunzătoare a terenului de vânătoare în timpul sezonului de vânătoare a lupului este acoperit de vânat;

- proprietarul sau concesionarul terenului de vânătoare trebuie să ia măsuri corespunzătoare pentru a preveni producerea pagubelor provocate de vânat, precum amplasarea de bariere pe terenurile agricole sau forestiere care să împiedice pătrunderea animalelor sălbatice sau vânatului în culturi;

- în cazul în care proprietarul sau concesionarul terenului de vânătoare nu ia măsurile necesare pentru a preveni daunele provocate de vânat, atunci vânătorul poate face acest lucru, cu condiția de a nu restrânge dreptul de posesie asupra terenului agricol;

- vânătorul nu este obligat să plătească pagubele cauzate de vânat:

- (a) pe suprafețe neîngrădite/ neprotejate în fața vânatului ;

- (b) pe terenurile agricole cultivate și acolo unde recolta este depozitată vrac pe terenul agricol, fără a fi luate măsuri de protecție la vânat;

- (c) în zonele forestiere care nu sunt protejate cu garduri sau alte măsuri de protecție mecanică sau chimică;

- (d) dacă pagubele nu depășesc 3% din cultură;

- (e) în cazul pagubelor survenite în urma unei partide de vânătoare autorizate.

Secțiunea 70 reglementează procedura de despăgubire, după cum urmează:

(1) utilizatorul terenului de vânătoare este obligat să acorde despăgubiri pentru utilizarea incorectă a terenului de vânătoare, în următoarele condiții:

(a) pe terenurile agricole, culturile de câmp și agricole, într-un termen care poate varia de la 15 zile până la 2 luni de la producerea prejudiciului;

(b) în zonele forestiere, dacă prejudiciul a fost cauzat înainte de data de 1 iulie a anului calendaristic precedent până la data de 30 iunie a anului calendaristic următor, conform unei cereri depuse în termen de 30 de zile până la expirarea perioadei.

(2) partea vătămată raportează pagubele cauzate de utilizarea abuzivă a terenului de vânătoare, precum și suma solicitată ca și despăgubire. În cazul în care proprietarul sau concesionarul terenului nu raportează pagubele în termenul prevăzut la alineatul (1) și, în același timp, nu raportează cuantumul solicitat pentru despăgubire, fără să indice măsurile luate în vederea prevenirii pagubelor provocate de vânat, cererea de despăgubire își pierde obiectul. În cazul în care s-au înregistrat pagube la culturile agricole, care pot fi stabilite numai în momentul recoltei, partea vătămată are obligația de a raporta paguba în termen de 15 zile de la recoltare.

Proprietarii terenurilor de vânătoare trebuie să ia măsuri în vederea protejării terenului. Măsurile cu rol preventiv sunt:

- prevenirea producerii prejudiciului la culturi și/ sau vegetația forestieră în perioadele când speciile de faună sălbatică le vizitează pentru hrană;

- amplasarea în culturile agricole sau silvice de bariere (fizice/chimice, permise de lege) în vederea stopării accesului animalelor sălbatice în culturi.

SLOVENIA

În Slovenia, protecția faunei sălbatice (ursul brun, lupul, linxul, vulpea) se află în autoritatea Ministerului Mediului și Amenajării Teritoriului, domeniul vânătoriei și al vânatul sălbatic revenind Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Alimentației. Următoarele specii de animale sunt clasificate ca vânat sălbatic: cerb, cerb lopătar, căprioara, capra neagră, ibex alpina, muflon, mistreț, iepure brun, marmota, hârciog, nutria, bizam (șobolan de mosc), vulpe, raton, șacal, bursuc, potârniche, fazan, rață sălbatică, gaița, coțofana și cioara. Răspunderea pentru pagubele cauzate de animalele sălbatice este împărțită. Pagubele survenite pe terenurilor de vânătoare (zone agricole și forestiere) se află în responsabilitatea administratorilor acestora, pe când pagubele înregistrate în zonele în care nu se practică vânătoarea, precum cele rezidențiale, revin statului sloven.

Conform Legii vânătoriei, pagubele cauzate de vânat presupun distrugerea sau reducerea valorii bunurilor mobile și imobile ale persoanelor fizice și juridice (pagube asupra terenurilor agricole și forestiere, animalelor domestice, pagube care afectează produsele unităților comerciale etc.). Nu este considerată pagubă produsă de vânat deteriorarea sau distrugerea unei plantații de arbori care nu este specifică terenului de vânătoare și a cărei plantare nu corespunde planului forestier. Pe de altă parte, vătămarea sau uciderea unui

animal domestic este considerată prejudiciu cauzat de speciile de faună sălbatică. Legea vânătorii reglementează, de asemenea, daunele aduse culturilor agricole, însă nu le specifică în mod explicit.

Procedura de evaluare a pagubelor se efectuează conform Legii vânătorii, care prevede că administratorul terenului de vânătoare este responsabil pentru daunele cauzate de animalele sălbatice culturilor agricole și silvice de pe terenurile de vânătoare.

Partea vătămată este obligată să raporteze persoanei împuternicite (administratorului) pagubele produse culturilor agricole și silvice în termen de 3 zile de la data constatării prejudiciului. Partea vătămată și administratorul trebuie să convină asupra valorii compensației în baza efectuării unei inspecții în termen de 8 zile de la notificarea scrisă a prejudiciului. În caz contrar, persoana vătămată trimite o notificare privind prejudiciul produs Comisiei pentru determinarea cuantumului daunelor aduse culturilor agricole și forestiere speciale aflată sub autoritatea Ministrului responsabil cu vânătoarea.

Comisia este formată dintr-un președinte sau vicepreședinte (un reprezentant al Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Alimentației) și încă doi membri sau supleanți ai acestora. Un membru al comisiei /supleantul său trebuie să îndeplinească funcția de specialist în agricultură (reprezentant al Camerei Agricole și Silvice din Slovenia), iar cel de-al doilea membru al comisiei /supleantul său, pe cea de specialist în silvicultură și vânătoare (reprezentant al Serviciilor Silvice din Slovenia). Astfel, la inspecția de la fața locului se deplasează o comisie formată din trei membri, care decide pe baza majorității voturilor. De asemenea, la lucrările comisiei, participa și un inspector de vânătoare, care însă nu are drept de vot. Pe baza evaluării comisiei, partea vătămată și administratorul încearcă să ajungă la un acord privind cuantumul despăgubirii. În cazul în care una dintre părți nu este de acord cu decizia comisiei se poate adresa unei instanțe competente. Acțiunea în instanță trebuie depusă în termen de cel mult 3 ani de la data producerii prejudiciului. Instanța respinge acțiunea în cazul în care partea vătămată nu prezintă dovada notificării administratorului de teren sau Comisiei pentru determinarea cuantumului daunelor aduse culturilor agricole și silvice.

Partea vătămată are dreptul la despăgubiri pentru pagubele aduse culturilor agricole și silvice cauzate de vânatul sălbatic în următoarele situații:

- deteriorarea culturilor agricole într-o perioadă în care aceste culturi nu pot fi înlocuite cu alte culturi, compensată cu valoarea suprafeței de cultură și producției, calculată la prețul de cumpărare pe piață din anul precedent, publicat de Oficiul de Statistică, ajustată cu rata anuală a inflației;
- distrugerea culturilor agricole în perioada în care culturile pot fi înlocuite cu alte culturi în același an, compensată cu costul forței de muncă și a resurselor necesare pentru plantarea de noi culturi și diferența dintre cuantumul distrugerilor și culturilor noi;
- uciderea unui animal domestic, compensată cu prețul unui animal domestic echivalent, plus costurile pentru cumpărarea animalului;

- animale domestice vătămate, a căror despăgubire se realizează în funcție de prețul tratamentului, la care se adaugă valoarea pierderii de profit datorată stopării sau întârzierii în creștere;

- alte tipuri de pagube reglementate de Legea vânătorii, a căror despăgubire este efectuată în urma unor evaluări efectuate de către experți în domeniu.

Conform legii, persoanele fizice și juridice care pot suferi pagube din cauza speciilor de faună sălbatică au obligația de a-și îngrădi proprietatea în vederea obținerii de despăgubiri.

SUEDIA

În Suedia, principiul de bază în acordarea despăgubirilor pentru daunele cauzate de fauna sălbatică este cel al prevenției prin vânătoare. Totodată, pagubele care nu pot fi prevăzute, sunt despăgubite. Trebuie menționat că sunt eligibile pentru despăgubire doar pagubele produse de speciile de faună sălbatică protejată. Astfel, schema de ajutor de stat pentru pagubele produse de fauna sălbatică are un rol dublu, de prevenție și despăgubire.

Principalii beneficiari ai schemei sunt întreprinderile care activează în sectorul agricol. Nu se acordă nicio formă de ajutor de stat celor care funcționează în cadrul sectorului forestier. De asemenea, nu se acordă despăgubiri:

- (a) întreprinderilor aflate în dificultate, definite conform punctului 35 din Orientările Uniunii Europene privind ajutoarele de stat în sectoarele de stat în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale pentru perioada 2014-2020, cu excepția cazului în care dificultatea financiară a întreprinderii este cauzată de pagubele produse de animalele sălbatice. În acest caz statul acordă ajutor în vederea compensării pagubelor produse de speciile de faună sălbatică protejată;

- (b) întreprinderilor, care fac obiectul unui ordin de recuperare prin intermediul căruia ajutorul de stat este declarat ilegal și incompatibil cu reglementările pieții interne;

- (c) pentru recuperarea TVA-ului, acolo unde legea permite.

Conform Directivei 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și flora sălbatică (Anexa IV) și Legii vânătorii, animalele sălbatice protejate sunt definite ca marii prădători (urși, vulturi, râși și alți prădători). Distrugerea culturilor agricole, respectiv vătămarea animalelor domestice de către speciile de faună sălbatică este prevenită prin vânătoare. Cu toate acestea, în cazul speciilor de prădători mari și a speciilor de păsări aflate pe cale de dispariție este de preferat a fi aplicate alte metode de prevenire decât vânătoarea. Autoritățile aprobă vânarea animalelor sălbatice doar în cazul eșecului altor metode.

Ajutorul de stat este acordat prin intermediul celor 21 de consilii administrative locale care solicită finanțarea prin intermediul Agenției pentru protecția mediului.

Măsuri preventive – investiții:

În Suedia, investițiile cu rol preventiv sunt menite să reducă pagubele aduse producției agricole de către speciile de faună sălbatică protejată. Măsurile preventive reduc pe de o parte cheltuielile statului suedez cu plata despăgubirilor, iar pe de alta, preîntâmpină pierderile cauzate de plata unor daune care nu pot fi acoperite prin intermediul schemei de ajutor (spre exemplu contravaloarea animalelor domestice).

Astfel, ajutorul pentru investiții se acordă în cadrul unei scheme notificate și reprezintă o completare a investițiilor pentru mediu (montarea de garduri împotriva prădătorilor) în conformitate cu capitolul 8.1 din cadrul Programului suedez de dezvoltare rurală (PDR). În cadrul schemei notificate, investițiile pentru construcția de garduri sunt acordate numai pentru terenurile care nu sunt eligibile pentru sprijin în cadrul PDR. De asemenea, prin intermediul schemei notificate și a PDR sunt acordate ajutoare pentru realizarea de investiții preventive în cazul pășunilor inaccesibile și a celor împădurite. Agricultori pot solicita aplicarea de măsuri preventive pentru orice tip de pășuni în raport cu riscul de pagubă cauzat de animalele protejate. Autoritățile suedeze au instituit proceduri care să garanteze excluderea fondurilor duble.

În Suedia, principala metodă utilizată pentru protecția animalele domestice (în special oile) de atacurile animalelor sălbatice este amplasarea de gardurile electrice. Se mai folosesc și alte tipuri de metode de îndepărtare a animalelor sălbatice, precum și monitorizarea video. În cazul culturilor, sunt utilizate sperietori cu gaz împotriva animalelor și pasărilor precum și furnizarea hranei în locuri prestabilite.

Ajutorul pentru investiții este acordat sub formă de subvenție directă în vederea absorbției maxime a investițiilor preventive și pentru a minimiza necesitatea măsurilor de compensare. Având în vedere că investițiile preventive pot acoperi până la 80% din costurile eligibile, este necesară o subvenție pentru acoperirea întregii sume. Ajutorul se plătește direct beneficiarului de către autoritatea care acordă ajutorul - Consiliul Local de Administrație (*Länstyrelsen*).

Ajutorul pentru investiții este acordat în următoarele condiții:

(a) Solicitățile sunt trimise înainte de începerea investiției preventive și trebuie să conțină informații despre întreprindere, mărimea acesteia, descrierea și localizarea investiției, durata preconizată și costul investiției, precum și eligibilitatea costurilor;

(b) Solicitățile sunt evaluate individual la nivelul autorității centrale responsabile, ajutorul pentru investiții fiind acordat după efectuarea unei expertize detaliate a investiției;

(c) Ajutoarele pentru investiții nu vor fi acordate întreprinderilor mari sau pentru marile proiecte de investiții;

(d) Ajutorul va fi limitat la 80% din costurile eligibile și va fi calculat individual. Costurile trebuie să fie susținute de o documentație clară, specifică și de dată recentă.

Ajutorul se acordă pentru pagubele care nu au putut fi prevăzute și numai în cazul în care au fost luate măsuri de prevenire proporționale cu riscul de pagubă.

UNGARIA

Managementul faunei sălbatice este reglementat prin intermediul a doua legi fundamentale: Legea LV din 1996 privind protecția vânatului, gestionării fondului cinegetic și vânătorii și Decretul nr.79/2004 al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, cu completările și modificările ulterioare.

Trebuie menționat faptul că articolul 1 din Legea LV/1996 reglementează speciile de animale sălbatice (mari și mici) și nu specifică speciile care nu pot fi vâdate. Daunele cauzate de animalele sălbatice (care pot fi vâdate) sunt definite prin intermediul articolului 75 ca reprezentând o pagubă mai mare de 10%, provocată de căprioară sălbatică, căprior, mistreț, muflon în zonele împădurite, respectiv căprioare, iepuri sălbatici, fazani pe terenurile agricole, podgorii, livezi, sau grădini. Procentul de 10 % reprezintă valoarea naturală de autoconservare, respectiv de regenerare a resurselor naturale (inclusiv a speciilor de animale sălbatice care trebuie protejate).

Deținătorii permiselor de vânătoare, respectiv proprietarii terenurilor de vânătoare sunt responsabili pentru pagubele cauzate de vânat.

Codul Civil reglementează răspunderea civilă în privința pagubelor provocate de animalele sălbatice. În conformitate cu art.81, păgubitul formulează o cerere scrisă către persoana responsabilă în termen de 15 zile de la constatarea/ depistarea pagubei. Constatarea pagubei este efectuată de către un expert, desemnat în termen de 3 zile lucrătoare prin intermediul unui notar public. Procedura administrativă urmează a fi efectuată în termen de 5 zile. Constatarea pagubei se realizează și în condițiile expirării termenului. Expertul trebuie să întocmească un raport privind determinarea pagubelor, care este înaintat notarului, urmând ca acesta să încerce să stabilească o înțelegere între părți. În baza raportului detaliat de despăgubire, se încheie un acord între părți în fața notarului care conține prelucrarea datelor cu caracter personal, cuantumul despăgubirii, termenele limită etc. În cazul în care părțile nu reușesc să ajungă la un acord, acestea pot solicita alocarea unei alt expert contra cost. În acest caz, proprietarul terenului în cauză poate strânge recolta numai după finalizarea procedurii. Chiar dacă acordul nu poate fi soluționat, notarul are obligația de a încheia procedura. Persoana păgubită poate formula o acțiune în justiție în termen de 30 de zile de la încheierea procedurii.

Persoanele care dețin permise de vânătoare trebuie să înființeze un fond monetar special destinat acoperirii tuturor tipurilor de pagube cauzate de vânat. Autoritățile responsabile cu vânătoarea verifică constituirea acestui fond; în lipsa acestuia, vânătorul își pierde permisul.

În baza ultimelor modificări aduse cadrului legislativ, proprietarii terenurilor de vânătoare trebuie să îndeplinească o serie de obligații pentru a preveni pagubele cauzate de animalele sălbatice. Dintre acestea menționăm:

- proprietarii de terenuri trebuie să cultive plante de mică înălțime la cel puțin 5 metri de marginea pădurii astfel încât să permită urmărirea animalelor sălbatice la ieșirea din pădure; să permită vânătorilor să amplaseze temporar echipamente de speriat animalele sălbatice contra cost;

- partidele de vânătoare și lucrările agricole să se desfășoare ca urmare a unui acord între părți, proprietarul terenului trebuind să fie imediat înștiințat de către vânător în cazul constatării unei pagube cauzate de animalele sălbatice;
- proprietarii terenurilor pot solicita autorităților organizarea de partide de vânătoare în cazul supraaglomerării populației de animale sălbatice.